

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลดอน

PLAN

องค์การบริหารส่วนตำบลดอน
อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลดอน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอน ทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่นต่อไป ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชาดังที่ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และ เทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่น ๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่า ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและ บริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่าง ๆ เช่น จิต กรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ทั้ง ของ องค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ใน ชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขา การจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มี ประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรม คำสอนทาง ศาสนาความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณีบุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ด้านการดำรงชีพและโภชนาการ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

การทำขนมไทย : ขนมอัมรา (ขนมมัน)

นางสุนี หิรัญพิจิตร

๓๕/๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลอน อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ๙๔๑๓๐

วิธีและขั้นตอนการทำขนม

- ส่วนผสม

๑. เนื้อมันสำปะหลัง (ขูดละเอียด)
๒. น้ำตาลทรายขาว
๓. น้ำใบเตย ๑ ถ้วย
๔. เนื้อมะพร้าวทึนทึกขูด ๑ ถ้วย
๕. เกลือป่นเล็กน้อย
๖. ถ้วยตะไล (สำหรับนึ่ง)

- ขั้นตอนการทำ

๑. ผสมเนื้อมันสำปะหลังขูดกับน้ำตาลทราย ค่อย ๆ เทน้ำใบเตยลงนวดให้เข้ากันจนน้ำตาลละลาย
๒. ตักส่วนผสมใส่ถ้วยตะไลแล้วนำไปวางเรียงในชุดนึ่ง
๓. นำชุดนึ่งที่ใส่น้ำแล้วขึ้นตั้งไฟรอจนน้ำเดือด ยกชุดนึ่งที่ใส่นมวางลงไปนึ่งประมาณ ๑๐-๑๕ นาที หรือจนขนมสุก นำออกมาพักไว้ให้เย็น

๔. นำเนื้อมะพร้าวชูดไปนึ่งประมาณ ๕ นาที แล้วนำออกมาคลุกกับเกลือป่นเล็กน้อย
๕. แคะขนมมันออกจากพิมพ์ นำไปคลุกกับมะพร้าวชูดที่เตรียมไว้
๖. เสร็จแล้วนำออกมาจำหน่ายหารายได้

ภาพถ่ายประกอบการทำขนมอัมรา (ขนมมัน)

ภาพถ่ายประกอบการทำขนมอัมรา (ขนมมัน)

ด้านอุตสาหกรรมและภัยธรรมชาติ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

การทำฝาชีแพนซี

นางสาวคอปือเซาะห์ สุหลง

๖๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลอน อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ๙๔๑๓๐

วิธีและขั้นตอนการทำ

- วัสดุอุปกรณ์

๑. ฝาชีขนาด ๗๐ ซม.
๒. ริบบิ้นขอบทอง ขนาด ๑๒ มม.
๓. ริบบิ้นลูกไม้
๔. เทปกาวใส
๖. ปืนกาว
๗. กรรไกร

- วิธีการทำ

๑. ตัดริบบิ้นยาว ๒๕ ซม.
๒. ใช้เทปกาวใสติดริบบิ้นแล้วนำมาติดที่ฝาชี
๓. ริบบิ้นที่ติดเอาไว้สอดในช่องแรกพัน ๒ ครั้ง
๔. ขึ้นลายดอกในช่องฝาชีจนจบที่ผูกริบบิ้นไว้ด้านใน
๕. ตัดริบบิ้นลูกไม้ติดบนฝาชีด้วยปืนกาว
๖. จัดแต่งให้สวยงาม
๗. เสร็จแล้วนำออกมาจำหน่ายหารายได้

ภาพถ่ายประกอบการทำฟาซีแฟนซี

ภาพถ่ายประกอบการทำฝาชีแฟนซี

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

การทำกระถางปูนปั้นลายไม้

นายอำดุลเกาะ สีอนิ

๑๙/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลอน อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ๙๔๑๓๐

วิธีและขั้นตอนการทำ

- วัสดุอุปกรณ์

๑. ลวดกรงไก่ตาเล็ก ขนาดกว้าง ๓ ฟุต
๒. ปูนซีเมนต์ ปูน เอนกประสงค์ ก่อ ฉาบ เท แบบซูเปอร์
๓. เกรียงปาดปูน
๔. กาละมังพลาสติกดำ ใฝ่สมปูน
๕. สีพลาสติก ขนาด ๑ ลิตร ๓ สี น้ำตาล ดำ เหลืองอ่อน
๖. แปรงทาสี ๓ นิ้ว
๗. ลวดดอกไม้ไหว เส้นเล็กๆ

- วิธีการทำ

๑. นำลวดกรงไก่ตาเล็กม้วนเป็นวงกลม ลองวัดความสูงได้ ๓ ฟุต ใช้วิธีพับเส้นลวดม้วนเข้าหากัน วัดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางจะได้กระถางขนาดกว้างประมาณ ๓๐ เซนติเมตร
๒. นำลวดดอกไม้ไหวมาม้วนพันรอบนิ้วมือ ให้ได้ความยาวของลวดเมื่อถูกตัดแล้วประมาณ ๒ นิ้ว ใช้สำหรับนำไปมัดโครงตาข่าย
๓. นำลวดตาข่ายมาวัดครึ่งโครงลวด ประมาณ ๔๕ เซนติเมตร หรือโดยประมาณ ๑๘ นิ้ว

๔. ใช้คีมตัดลวดตัดแบ่งออกเป็นสองส่วน ใช้คีมตัดลวดได้ที่ละเส้น
๕. จะได้โครงลวดตาข่ายสำหรับทำกระถาง จากนั้นทำโครงกันกระถางกันโดยตัดโครงลวดลงไปประมาณ ๙ ช่อง
 ๖. นับช่องโครงลวดมาตามรอบเส้นวงประมาณ ๗ - ๘ ช่อง แล้วก็ตัดลงไปอีก ๙ ช่อง ตัดไปจนรอบวงของโครง
 ๗. ค่อยๆพับโครงลวดเข้าด้านในเพื่อทำเป็นโครงกันกระถาง โครงลวดที่มาซ้อนกันใช้ลวดผูกโครงไว้เป็นช่วงๆ ส่วนในบริเวณที่มีเส้นโครงลวดแหลมๆมากก็ใช้คีมพับทบเข้าหากัน จะช่วยทำให้โครงแน่นขึ้น
 ๘. นำแกนกระดาษชำระ หรือท่อน้ำเก่า มาทำรูระบายน้ำกันกระถาง
 ๙. มาถึงตอนนี้เราก็ได้โครงกระถางเสร็จเรียบร้อยแล้ว หากงขยะมารองพื้นเพื่อจะได้เริ่มเทปูน
 ๑๐. ผสมปูน ในอัตราส่วน ปูนสี่ส่วน น้ำหนึ่งส่วน หรือ ๑ / ๔
 ๑๑. ผสมปูนได้ที่แล้วเทปูนลงพื้นเป็นวงขนาดพื้นกระถาง หนาประมาณ ๑ เซนติเมตร
 ๑๒. วางตะแกรงโครงตาข่ายกระถางลงบนปูนที่เท กดลงไปเล็กน้อย นำวัสดุที่จะทำรูกระถางกดลงไปตรงจุดที่เปิดตาข่ายไว้
 ๑๓. เทปูนทับโครงตาข่ายพื้นกระถางหนาประมาณ ๑ เซนติเมตร จะได้กันกระถางหนาประมาณ ๒ เซนติเมตร หรือประมาณ ๑ นิ้ว
 ๑๔. ทิ้งพื้นกระถางให้แห้งประมาณ ๑ คืน
 ๑๕. ฉาบปูนให้ติดลวดตาข่ายบางๆไปพร้อมกับทำพื้นกระถาง ทิ้งไว้ให้แห้งหนึ่งคืน
 ๑๖. ใช้เกรียงตักปูนแล้วฉาบลงบนตาข่ายให้หนาประมาณ ๑ เซนติเมตร พร้อมกับใช้เกรียงวาดลวดลายไม้ตามชอบ กดให้เป็นร่องลึกกว้างใหญ่สลับกันไปมา บริเวณที่เป็นตาไม้ทำการโบกปูนเพิ่มเข้าไปให้ดูนูนขึ้น
 ๑๗. ขณะที่ฉาบด้านนอกปูนจะไหลตาข่ายเข้าไปด้านในกระถางใช้เกรียงปูนปาดทับตาข่ายด้านในให้หนาประมาณ ๑ เซนติเมตร จะได้ผนังกระถางหนาประมาณ ๑ นิ้วโดยประมาณ
 ๑๘. ฉาบปูนได้รอบแล้วทำลวดลายไม้เพิ่มโดยใช้ด้ามแปรงสีฟัน เก่า ไม้ลูกชิ้น หรือเครื่องมืออื่นสำหรับ เสาะร่องปูนทิ้งไว้ให้แห้งประมาณ ๑ คืน จากนั้นใช้สีพลาสติกทาให้เหมือนสีไม้ หรือนำสีน้ำตาล เหลืองดำ นำมาผสมปูนตอนฉาบผนังหรือโครงตาข่ายกระถาง
 ๑๙. ทาน้ำมันเคลือบเงาให้ดูดียิ่งขึ้น
 ๒๐. เสร็จแล้วนำออกมาจำหน่ายหารายได้

ภาพถ่ายประกอบการทำกระถางปูนปั้นลายไม้

ภาพถ่ายประกอบการทำกระถางปูนปั้นลายไม้

ภาพถ่ายประกอบการทำกระถางปูนปั้นลายไม้

๒
ด้านเกษตรกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

ปลูกพืชไร้ผสมเศรษฐกิจพอเพียง

นายมะรอเซะ ดารามะ

๓๙/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลอน อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ๙๔๑๓๐

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

“นำทฤษฎีเกษตรผสมผสานมาประยุกต์ใช้เป็นสูตรของตัวเอง ปลูกพืชหลายอย่าง ทั้งไม้ยืนต้น ผักสวนครัว สลับกับไม้แปลกหายาก พืชผักสวนครัวก็จะเป็นไม้ที่ขายได้รายวันรายสัปดาห์ ไม้ยืนต้นให้ผลตามฤดูกาล ส่วนไม้แปลกหายากก็ได้ผลผลิตทั้งลูกผลและกิ่งพันธุ์ เลี้ยงสัตว์ รวมถึงแปรรูปผลผลิต ทำให้มีรายได้พอเลี้ยงตัวตลอดปี”

ขั้นตอนการทำเกษตรผสมผสาน

จากการที่มีพื้นที่ จำนวน ๓.๕ ไร่ คุณมะรอเซะ ได้แบ่งพื้นที่ ดังต่อไปนี้

๑. เลี้ยงปลาในบ่อดิน ให้ใช้ปูนขาวปรับสภาพดินให้เหมาะกับการเลี้ยงปลา ทรายให้ทั่วบริเวณบ่อ ใส่ปุ๋ยคอก ๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ แล้วปล่อยน้ำเข้า ประมาณ ๕๐ Cm. ปล่อยทิ้งไว้ ๕ วัน หรือสังเกตจากสีของน้ำถ้าเป็นสีเขียวก็ใช้ได้ครับ ตรวจวัดความเป็นกรดต่างให้อยู่ ๗.๕ - ๘.๕ ถ้ายังไม่ถึงให้เติมปูนขาวเพิ่มได้

อีก จากนั้นเลือกลูกปลาที่มาจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นอันดับแรก ส่วนการดูแลลูกปลานั้นให้เลือกที่มีความแข็งแรง วายน้ำได้เร็ว ลำตัว หนวด ครีบ หาง สมบูรณ์ ไม่ว่ายน้ำหงายท้องหรือ ตั้งฉากกับน้ำ

๒. ปลุกข้าวโพด

- การเตรียมดิน โถเพื่อเปิดหน้าดิน โถที่ความลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน หลังจากนั้นจึงไถแปรและไถพรวนเพื่อย่อยดินให้แตกและคลุกเคล้าเศษซากพืชและอินทรีย์วัตถุให้สม่ำเสมอ และหากไถแปรแล้วดินยังไม่ละเอียดเพียงพอควรจะมีการพรวนอีก ๑ ครั้ง

- วิธีปลุก

ปลุกข้าวโพดแบบขุดหลุมปลุก โดยใช้จอบ เสียม หรือไม้ปลายแหลมขุดเป็นหลุม จัดระยะปลุกระหว่างแถว และระหว่างหลุมให้เหมาะสม โดยระยะที่แนะนำคือ ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร และระหว่างหลุม ๒๕ เซนติเมตร จะใช้จำนวนต้นต่อหลุม ๑ ต้น

๓. ปลุกมะพร้าวน้ำหอม

- วิธีปลุก

ให้ขุดหลุมปลุกกว้างยาวและลึก ด้านละ ๕๐-๗๕ เซนติเมตร สำหรับในที่ดินขุดหลุมปลุกควรกว้างยาวและลึก ด้านละ ๑ เมตร นำปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใบไม้แห้งฝังกับดินบนที่ตากแห้งใส่คลุกเคล้าให้เข้ากัน ใส่รองก้นหลุมปลุกให้เต็มหลุม วางต้นพันธุ์เสมอกับปากหลุมปลุกในกรณีที่ปลุกบนที่ลุ่ม และวางต้นพันธุ์ปลุกต่ำกว่าปากหลุมในกรณีปลุกบนที่ดอน ปักไม้หลักผูกยึดกับต้นพันธุ์ป้องกันการโค่นล้ม เกลี่ยดินกลบ โดยปลุกให้มีระยะห่างระหว่างต้นๆ ละ ๒ เมตร

๔. ปลุกเสาวรสน

- ขั้นตอนการปลุก

ไถพรวนพื้นที่ จากนั้นจึงขุดหลุมปลุกโดยให้มีระยะปลุก ๓x๓ เมตร หลุมปลุกควรมีขนาด ๓๐x๓๐x๓๐ เซนติเมตรและอยู่บริเวณโคนเสาค้ำเพราะจะทำให้สะดวกในการปฏิบัติงานภายในแปลง ก้นหลุมปลุกรองด้วยปุ๋ยอินทรีย์ จากนั้นผสมดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์อีกครั้งลงในหลุมและควรเตรียมหลุมปลุกก่อนล่วงหน้าระยะหนึ่งจะดีมาก เพื่อให้อินทรีย์วัตถุที่ใส่ลงไปย่อยสลายก่อน หลังจากเตรียมหลุมปลุกแล้วก็สามารถนำนกก้าลงปลุกได้ เมื่อปลุกต้นกล้าแล้วใช้หลักไม้ไผ่ขนาดเล็กความสูงถึงระดับค้ำปักและผูกเถาติดกับหลักหรือเสาค้ำก็ได้เพื่อให้ยอดของต้นตั้งตรงตลอดเวลาต้นจึงจะเจริญเติบโตได้เร็ว

- การทำค้ำ

ค้ำเสาวรสนนั้นต้องแข็งแรงเพียงพอสามารถใช้งานได้อย่างน้อย ๓ ปี ต่อการปลุก ๑ ครั้งและต้องทำก่อนปลุกหรือทำทันทีหลังปลุกเพื่อให้ทันกับการเจริญเติบโตของต้นเสาวรสนสามารถเลี้ยงเถาได้ทันทีเมื่อเถาเจริญถึงค้ำ ซึ่งปกติจะใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน โดยค้ำที่ทำนั้น เป็นค้ำแบบผืนใหญ่เนื่องจากทำได้ง่ายทำได้ง่ายและแข็งแรงซึ่งค้ำประกอบด้วย ๒ ส่วนได้แก่

๑. เสาค้ำ สามารถใช้ได้ทั้งเสาคอนกรีต เสาไม้หรือเสาไม้ไผ่แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการลงทุนให้น้อยที่สุดในพื้นที่ ๑ ไร่ จะใช้เสาค้ำ ๑๗๗ ต้น คือใช้ระยะ ๓x๓ เมตร เช่นเดียวกับหลุมปลูก

๒. ค้ำส่วนบน เป็นพื้นที่เลื้อยของเถาเพื่อไม่ให้เถาห้อยตกลงมา วัสดุที่ใช้อาจจะเป็นไม้ไผ่ลวดสังกะสีหรือเชือกไนลอนก็ได้ แต่วิธีที่แนะนำให้เกษตรกรใช้คือใช้ลวดสังกะสีเบอร์ ๑๔ สานเป็นโครงสร้างและใช้เชือกไนลอนสานเป็นตารางขนาด ๔๐x๕๐ เซนติเมตร วิธีนี้จะทำให้น้ำหนักค้ำส่วนบนลดลง ในแต่ละปีต้องมีการซ่อมแซมค้ำที่เสียหายให้แข็งแรงอยู่เสมอ

หลังจากต้นเจริญถึงค้ำแล้วให้ทำการตัดยอดบังคับให้แตกเถาใหม่ ๓-๔ กิ่ง จากนั้นจัดเถาให้กระจายออกไปโดยรอบต้นทั่วพื้นที่ของค้ำ และควรตัดยอดของเถาอีกครั้งเมื่อยาวพอสมควรแล้วเพื่อช่วยให้แตกยอดมากขึ้น

๕. โรงเลี้ยงแพะ

แพะก็เหมือนสัตว์เลี้ยงอื่นๆ คือจะต้องมีสถานที่สำหรับแพะได้พักอาศัยหลบแดด หลบฝน หรือเป็นที่สำหรับนอนในเวลากลางคืน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างโรงเลี้ยงแพะ เพื่อให้แพะได้พักอาศัย โดยโรงเรือนเลี้ยงแพะ ต้องยกระดับจากพื้นดิน ทางขึ้นลงของโรงเรือนยกระดับไม่ควรลาดเอียงเกินกว่า ๔๕ องศา และทางขึ้นลงควรมีไม้ตอกเสริมขวางเป็นขั้นๆ พื้นโรงเรือนใช้ไม้ทำพื้นเว้นระยะเป็นร่องเพื่อให้มูลแพะตกไปข้างล่าง และควรมีการทำความสะดวกมูลแพะใต้โรงเรือนกวาดโกยมูลแพะไปทิ้งอยู่เสมอ

๖. ปลูกผักสวนครัวผสมผสาน

ปลูกผักสวนครัวผสมผสานกันหลากหลายชนิด เช่น มะนาว, พริก, โหระพา, มะระขี้นก, มะเขือ เป็นต้น

ภาพถ่ายประกอบปลูกพืชไร่นาผสมเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพถ่ายประกอบปลูกพืชไร่ผสมเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพถ่ายประกอบปลูกพืชไร่ผสมเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพถ่ายประกอบปลูกพืชไร่ผสมเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านแพทย์แผนโบราณ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

แพทย์แผนโบราณ

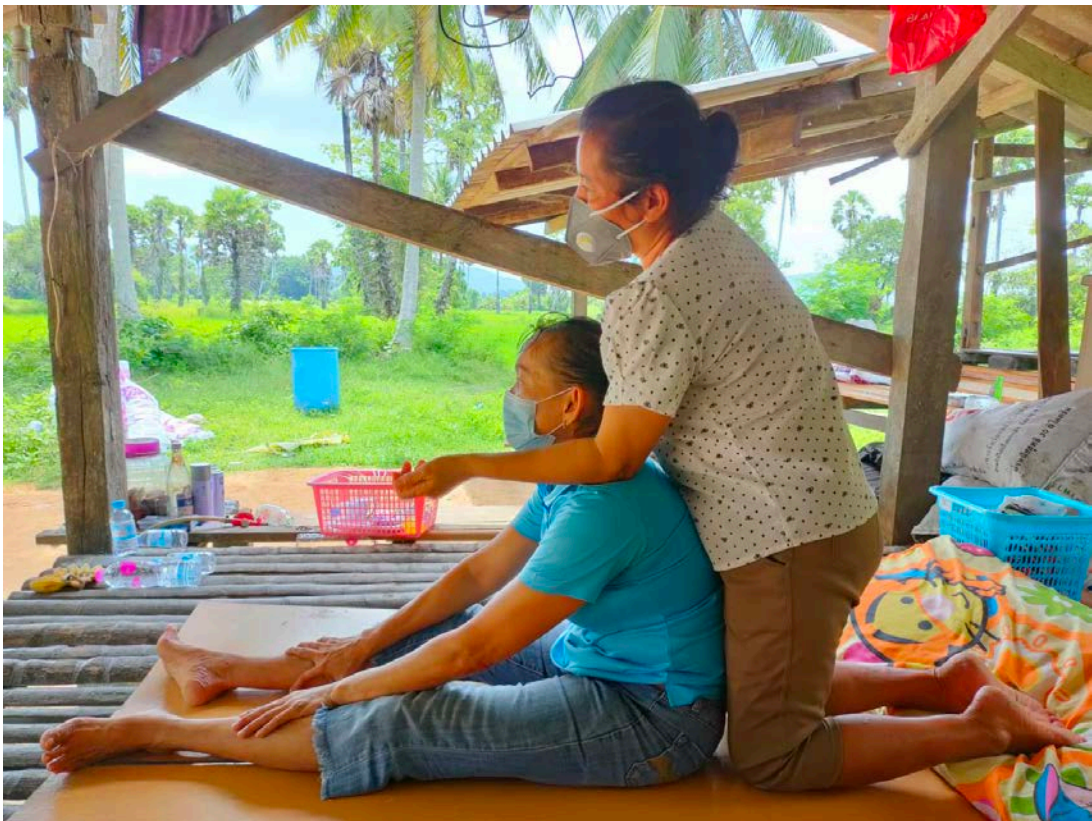

นางอิศรา อ่อนทองอิน

๕๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลอน อำเภอบ้านระจิง จังหวัดปัตตานี ๙๕๑๓๐

การนวดแผนไทย หรือ การนวดแผนโบราณ เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์การบำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การตัด การดึง และการประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ “นวดแผนโบราณ” ความรู้ความสามารถเหล่านี้สามารถช่วยดูแลรักษาความเจ็บป่วยให้กับชาวบ้าน อีกทั้งองค์ความรู้ทางการแพทย์พื้นบ้านไทยทั้งที่เป็นตัวหมอพื้นบ้าน ตำรา พันธุ์พืชที่ใช้เป็นยา สมุนไพร วิธีการรักษาโรค ตลอดจนสังคมวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ฯลฯ มีความสำคัญและเป็นสิ่งล้ำค่าที่ควรจะได้รวบรวม อนุรักษ์ พื้นฟูภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทยให้อยู่คู่กับประเทศไทย เพื่อเป็นมรดกต่อลูกหลานในการสืบทอดองค์ความรู้

ภาพถ่ายประกอบการนวดแผนโบราณ

ภาพถ่ายประกอบการนวดแผนโบราณ

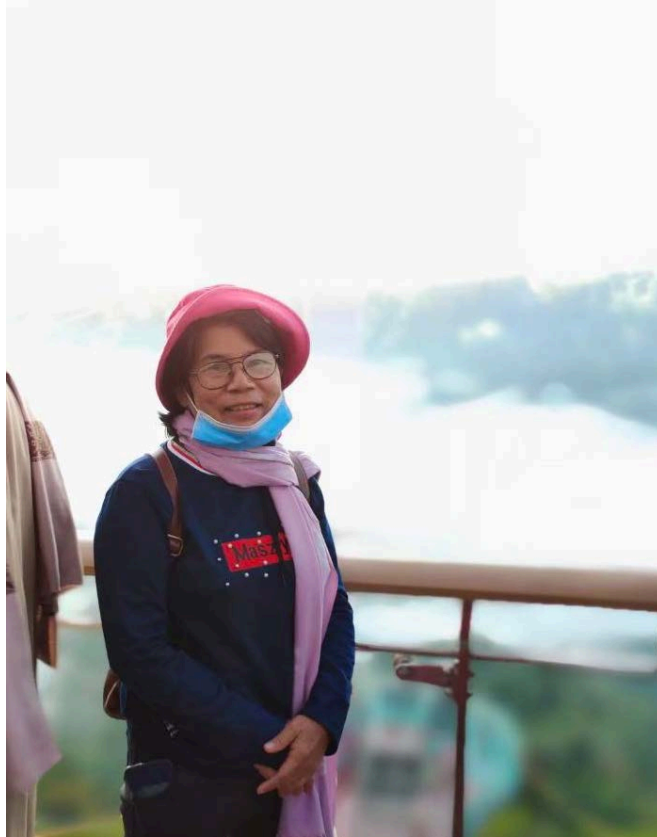
ภาพถ่ายประกอบการนวดแผนโบราณ

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลอน

การผลิตปุ๋ยหมัก

นางณอม พรหมจันทร์

๓๑/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลอน อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ๙๔๑๓๐

วิธีและขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก

ปุ๋ยที่ผลิตมีทั้งหมด ๔ ชนิด ได้แก่ ปุ๋ยโบกาฉิ, ปุ๋ยหมักจากฟางข้าว, ปุ๋ยหมักจากทลายปาล์ม และ ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ หรือกากน้ำตาล

- ส่วนผสม

๑. รำข้าว
๒. มูลสัตว์ (มูลวัว)
๓. ฟางข้าว
๔. ปลาตัวเล็ก
๕. น้ำ

- ขั้นตอนการทำ

๑. เตรียมพื้นที่ผสมปุ๋ยบนพื้นซีเมนต์ หรือถ้าเป็นพื้นดินให้ปูผ้ายางเพื่อป้องกันปุ๋ยซึมลงดิน
๒. นำเอาวัสดุต่างๆ มากองซ้อนกันเป็นชั้นๆ แล้วคลุกเคล้าจนเข้ากันดี
๓. เอาส่วนผสมของน้ำสกัดชีวภาพน้ำตาลและอ้อยใส่บัวรดบนกองวัสดุปุ๋ยหมัก คลุกให้เข้ากันทั่วให้ได้ความชื้นพอหมาดๆ อย่าให้แห้งหรือชื้นเกินไป
๔. เกี่ยกองปุ๋ยหมักบนพื้นซีเมนต์ หนาประมาณ ๑-๒ คืบ คลุมด้วยกระสอบป่าน ทิ้งไว้ ๔-๕ วัน ตรวจสอบความร้อนในวันที่ ๒-๓ ถ้าร้อนมากอาจต้องเอากระสอบที่คลุมออก แล้วกลับกองปุ๋ยเพื่อระบายความร้อน หลังจากนั้นกองปุ๋ยจะค่อยๆ เย็นลง นำลงบรรจุกระสอบเก็บไว้ใช้ต่อไป
๕. บรรจุปุ๋ยหมักที่คลุกเคล้ากันดีแล้วลงในกระสอบปุ๋ยไม่ต้องมัดปากถุง ตั้งทิ้งไว้บนท่อนไม้หรือไม้กระดานที่สามารถถ่ายเทอากาศใต้พื้นถุงได้ ทิ้งไว้ ๕-๗ วัน

ภาพถ่ายประกอบการผลิตปุ๋ยหมัก

ภาพถ่ายประกอบการผลิตปุ๋ยหมัก

